

PRZEDMIOTOWY REGULAMIN

X WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU Z JĘZYKA POLSKIEGO

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

KIELCE

ROK SZKOLNY 2026/2027

Rozdział 1.
Informacje ogólne

§ 1.

1. Niniejszy Regulamin określa szczegółowe wymagania i umiejętności dotyczące organizacji X Wojewódzkiego Konkursu z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2026/2027.

§ 2.

1. Informacje ogólne dotyczące konkursów przedmiotowych, w tym zewnętrznych podstaw prawnych (ustawowych i na poziomie przepisów wykonawczych ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania), ujęte zostały w *Regulaminie Ogólnym Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2026/2027* dostępnym na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Kielcach.

§ 3.

1. Strona internetowa Kuratorium Oświaty w Kielcach jest podstawowym źródłem informacji o prawnych i organizacyjnych aspektach X Wojewódzkiego Konkursu z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2026/2027 oraz miejscem zamieszczania aktualnych komunikatów dotyczących przebiegu Konkursu, w tym wyników eliminacji na jego kolejnych etapach.

§ 4.

1. Ilekroć w niniejszym Regulaminie Przedmiotowym jest mowa o Konkursie, rozumie się przez to X Wojewódzki Konkurs z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego.

Rozdział 2.

Cele Konkursu

§ 5.

1. Nadrzędnym celem Konkursu jest wspieranie i rozwijanie zainteresowań oraz uzdolnień uczniów, a także pogłębianie ich wiedzy i umiejętności w dziedzinie języka polskiego, w szczególności:
 - 1) kształtowanie postawy poszanowania tradycji i kultury własnego regionu oraz narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur czy tradycji;
 - 2) rozwijanie kompetencji uczniów, w szczególności:
 - a) czytania – pojmowanego jako umiejętność rozumienia znaczeń dosłownych i przenośnych zawartych w różnych tekstach kultury oraz umiejętność świadomego i refleksyjnego odbierania, analizowania i interpretowania różnych tekstów kultury, z wykorzystaniem terminów i pojęć adekwatnych dla tych tekstów;
 - b) myślenia naukowego – rozumianego jako umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych i na analizowaniu historycznych i aktualnych zjawisk czy wydarzeń kulturalnych, społecznych, obyczajowych itp.;
 - c) komunikowania się w języku ojczystym obejmującego w szczególności:
 - wypowiedzanie się w mowie i w piśmie ze świadomością formy odpowiedniej do celu wypowiedzi oraz rodzaju sytuacji komunikacyjnej na tematy związane z literaturą oraz z innymi tekstami kultury, a także z własnymi zainteresowaniami;
 - posługiwanie się językiem ojczystym ze świadomością obowiązujących norm fleksyjnych, składniowych, słowotwórczych, ortograficznych i interpunkcyjnych;
 - d) docierania do informacji i korzystania z tych informacji;
 - e) uczenia się jako sposobu zaspokajania ciekawości poznawczej;
 - f) świadomości i ekspresji kulturalnej rozumianej jako docenianie znaczenia i uczenie się twórczego wyrażania idei, doświadczeń i uczuć za pośrednictwem szeregu środków wyrazu, w szczególności literatury, sztuk teatralnych i sztuk wizualnych;
 - g) kompetencji obywatelskich;
 - h) krytycznego myślenia, kreatywności oraz umiejętności twórczego rozwiązywania problemów.

Rozdział 3.

Organizacja Konkursu

§ 6.

1. Czas trwania poszczególnych etapów Konkursu:

- 1) etap I (szkolny): 120 minut;
- 2) etap II (rejonowy): 60 minut;
- 3) etap III (wojewódzki): 90 minut.

§ 7.

1. Do czasu trwania poszczególnych etapów Konkursu nie wlicza się czynności organizacyjnych.

§ 8.

1. Rodzaje zadań, które będą zastosowane w arkuszach konkursowych na poszczególnych etapach:

- 1) etap I (szkolny) – zadania zamknięte i otwarte;
- 2) etap II (rejonowy) – test online – zadania zamknięte;
- 3) etap III (wojewódzki) – zadania otwarte i zamknięte.

§ 9.

1. Ustala się następujące zasady organizacyjno-porządkowe obowiązujące na każdym etapie Konkursu:

- 1) zabrania się wnoszenia do sal, w których odbywa się Konkurs, oraz korzystania z wszelkich pomocy, w tym: podręczników, książek oraz jakichkolwiek urządzeń elektronicznych, na których można przechowywać informacje lub łączyć się z sieciami bezprzewodowymi (np. telefonów komórkowych);
- 2) na etapie I – szkolnym oraz na III etapie – wojewódzkim zabrania się korzystania z korektorów;
- 3) uczniowie mogą korzystać z brudnopisów – kartek oznaczonych pieczęcią Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach lub szkoły czy placówki, w której odbywają się eliminacje danego etapu:

- a) po zakończeniu pracy z arkuszem konkursowym arkusz konkursowy wraz z brudnopisem zostaje zwrócony: na I etapie (szkolnym) – Szkolnej Komisji Konkursowej, na II etapie (rejonowym) – Międzyszkolnemu Zespołowi Nadzorującemu, na III etapie (wojewódzkim) – Wojewódzkiej Komisji Przedmiotowej;
- b) treść zapisów w brudnopisie, niezależnie od ich jakości, nie podlega sprawdzaniu i ocenie;
- c) brudnopisy nie stanowią dokumentacji konkursowej w rozumieniu zapisów *Regulaminu Ogólnego Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2026/2027* i nie podlegają obowiązkowi przechowywania do końca roku szkolnego 2026/2027.

Rozdział 4.

Zakres wiedzy i umiejętności na poszczególnych etapach Konkursu

§ 10.

1. Zakres treści i wymagane umiejętności na wszystkich trzech etapach (szkolnym, rejonowym i wojewódzkim) wynikają z *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej* (Dz.U. z 2017 r., poz. 356 ze zm.).
2. Na wszystkich etapach Konkursu uczestników obowiązuje również znajomość zasad ortografii zgodnie z Komunikatami Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN w sprawie zmian zasad ortografii polskiej obowiązujących od 1 stycznia 2026 r.

§ 11.

1. Zakres wiedzy i umiejętności z obszaru kształcenia literacko-kulturowego oraz tworzenia wypowiedzi na I (szkolnym) etapie Konkursu wymaga od ucznia kompetencji w obszarach: odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji, analizy i interpretacji tekstów kultury oraz tworzenia wypowiedzi. Uczeń/uczennica w szczególności:

- 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym, wskazuje informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte), odróżnia w tekście prawdę od fałszu, realizm od fantastyki oraz fikcję artystyczną od rzeczywistości;
- 2) rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka, dramat oraz określa ich cechy charakterystyczne;
- 3) znajduje w literaturze i w innych tekstach kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych;
- 4) świadomie posługuje się terminami związanymi z cechami i tworzywem dramatu (didaskalia, tekst główny, akt, scena, dialog, monolog) oraz widowiska teatralnego (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty);
- 5) rozpoznaje cechy gatunkowe komedii i tragedii;
- 6) zna pojęcie komizmu oraz określa jego funkcje;
- 7) rozpoznaje w tekście literackim symbol, alegorię i określa ich funkcje;
- 8) rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego oraz wskazuje różnicę między tekstem literackim a jego adaptacją;
- 9) wypowiada się w piśmie poprawnie pod względem językowym, interpunkcyjnym, ortograficznym, ze świadomością formy odpowiedniej do celu wypowiedzi;
- 10) identyfikuje wypowiedź jako tekst: informacyjny, publicystyczny, reklamowy;
- 11) identyfikuje: baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, balladę, wiersz; określa ich charakterystyczne cechy gatunkowe;
- 12) określa funkcje różnych elementów tekstu, używając w szczególności następujących terminów i pojęć: temat i główna myśl tekstu, nadawca i odbiorca wypowiedzi (autor, narrator, podmiot liryczny, czytelnik, słuchacz), bohater, porównanie, przenośnia, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie, powtórzenie, wers, zwrotka (strofa), rym, rytm, wiersz (rymowany), akcja, wątek, wydarzenie, przesłanie utworu, poezja, proza;
- 13) rozpoznaje formy gatunkowe: zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykację;
- 14) tworzy, dbając o relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity, wymagane formą wypowiedzi elementy kompozycyjne lub graficzne), spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych:

- a) list (pisany z perspektywy własnej lub bohatera: fikcyjnego, literackiego, historycznego);
 - b) opis (w tym opis przeżyć wewnętrznych);
 - c) ogłoszenie;
 - d) zaproszenie;
 - e) opowiadanie (odtwórcze, twórcze – inspirowane tekstem literackim lub/i innym tekstem kultury);
 - f) rozprawka i inny tekst o charakterze argumentacyjnym (np.: recenzja, przemówienie, charakterystyka wymagająca uzasadnienia stanowiska wobec bohatera);
 - g) sprawozdanie;
 - h) wywiad;
 - i) charakterystyka;
- 15) zna zasady budowania akapitów; tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
- 16) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
- 17) wykorzystuje znajomość zasad formułowania tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
- 18) odróżnia przykład od argumentu, rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji;
- 19) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;
- 20) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.
2. Praca pisemna ucznia (zadanie rozszerzonej odpowiedzi – wypracowanie) będzie oceniana według następujących kryteriów:
- 1) realizacja tematu wypowiedzi (zgodność z sugerowaną formą, ujęcie wszystkich kluczowych elementów tematu wskazanych w poleceniu, zgodność z tematem);

- 2) elementy retoryczne w wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym lub elementy twórcze w wypowiedzi o twórczym charakterze (w zależności od wybranego przez ucznia tematu);
 - 3) wartości merytoryczne pracy;
 - 4) kompozycja pracy;
 - 5) styl pracy;
 - 6) poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna;
 - 7) oryginalność ujęcia tematu;
 - 8) estetyka pracy.
3. W zakresie wymagań z kształcenia językowego na I (szkolnym) etapie Konkursu uczeń/uczennica:
- 1) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik);
 - 2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze, równoważniki zdań i rozumie ich funkcje;
 - 3) przekształca zdania pojedyncze w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu;
 - 4) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) i określa ich funkcje w tekście;
 - 5) rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika i zaimka oraz określa ich funkcje w wypowiedzi;
 - 6) rozpoznaje części mowy odmienne i nieodmienne (ich podstawowe kategorie fleksyjne i funkcje w zdaniu), stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
 - 7) odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, konstrukcje z „się”, rozumie ich funkcję w wypowiedzeniu;
 - 8) odróżnia i poprawnie zapisuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające oraz rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań;
 - 9) rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach;

- 10) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:
- a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych;
 - b) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami;
 - c) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych;
- 11) rozpoznaje zdania złożone, przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu, tworzy wykres zdania złożonego;
- 12) rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu;
- 13) poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, cudzysłów, dwukropek, nawias, znak wykrzyknika.
4. Zagadnienia językowe wykraczające poza podstawę:
- 1) mowa pozornie zależna – rozpoznawanie, funkcje i zasady zapisu;
 - 2) szczegółowa analiza aktu komunikacji językowej (nadawca, odbiorca, komunikat, kod, kontekst, kanał) oraz zaburzeń w komunikacji.
5. W zakresie poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej źródłami odniesienia na I (szkolnym) etapie Konkursu są:
- Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN*, red. A. Markowski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
- Wielki słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, red. E. Polański, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021.
- Komunikaty Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN w sprawie zmian zasad ortografii polskiej obowiązujących od 1 stycznia 2026 r.

§ 12.

1. Zakres wiedzy i umiejętności z obszaru kształcenia literacko-kulturowego na II (rejonowym) etapie Konkursu wymaga od ucznia kompetencji w obszarach odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji oraz analizy i interpretacji tekstów kultury. Uczeń/uczennica w szczególności:
- 1) rozróżnia gatunki epiki, w tym: opowiadanie i powieść (i ich odmiany, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy), nowelę;

- 2) określa cechy charakterystyczne pieśni, trenu; przypisuje podany utwór do odpowiedniego gatunku;
 - 3) rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, apostrofę i określa ich funkcje;
 - 4) rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście;
 - 5) zna i rozpoznaje w tekście zdrobnienie i zgrubienie;
 - 6) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego).
2. W zakresie wymagań z kształcenia językowego na II (rejonowym) etapie Konkursu uczeń/uczenica:
- 1) rozpoznaje typy wypowiedzi: zdania złożone (współrzędnie i podrzędnie) i rozumie ich funkcje;
 - 2) rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu;
 - 3) rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny;
 - 4) w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant (wskazuje rodzaje formantów i ich funkcje w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym), rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń;
 - 5) zna zasady tworzenia wyrazów złożonych;
 - 6) rozróżnia synonimy i antonimy;
 - 7) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa ich we właściwych kontekstach;
 - 8) zna podstawowe pojęcia z fonetyki (głoska, litera, sylaba, akcent), rozumie i stosuje reguły akcentowania wyrazów, w tym zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu;
 - 9) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych.
3. Zagadnienia językowe wykraczające poza podstawę:
- 1) zaawansowane pojęcia ze słowotwórstwa (np. derywacja);
 - 2) stylizacja językowa (archaizacja, dialektyzacja, kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, w tym młodzieżowa, groteska językowa);
 - 3) głęboka analiza ironii i komizmu językowego.
4. Zakres wiedzy i umiejętności na II (rejonowym) etapie Konkursu obejmuje również wymagania opisane w § 11 niniejszego *Regulaminu*.

§ 13.

1. Na III (wojewódzkim) etapie Konkursu, w zakresie kształcenia literackiego i kulturowego, w tym odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji oraz analizy i interpretacji tekstów kultury, uczeń/uczennica:
 - 1) rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł i określa ich podstawowe cechy;
 - 2) rozpoznaje cechy charakterystyczne epopei;
 - 3) rozpoznaje w tekście literackim inwokację i określa jej funkcję;
 - 4) dostrzega różnice między literaturą piękną a naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa;
 - 5) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
 - 6) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
 - 7) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi;
 - 8) wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o kulturze;
 - 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np.: biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny.
2. W zakresie wymagań z kształcenia językowego na III (wojewódzkim) etapie Konkursu uczeń/uczennica:
 - 1) odróżnia typy wypowiedzi: zdania złożone (współrzędnie i podrzędnie) i rozumie ich funkcje;
 - 2) rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
 - 3) rozumie konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika, przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej oraz odwrotnie, odpowiednio do celu i intencji wypowiedzi;
 - 4) rozpoznaje imiesłowowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany;
 - 5) poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcję, przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie.
3. Zagadnienia językowe wykraczające poza podstawę:
 - 1) nietypowe odmiany i klasyfikacje części mowy;
 - 2) zaawansowana retoryka i erystyka: filary retoryczne (logos, ethos, pathos), budowa argumentu, chwyt erystyczny i manipulacja językowa;
 - 3) mechanizmy nowomowy i języka władzy totalitarnej;

- 4) pełna analiza i wykresy zawiłych struktur zdań wielokrotnie złożonych wraz z ich opisem.
4. Zakres wiedzy i umiejętności na III (wojewódzkim) etapie Konkursu obejmuje również wymagania opisane w § 11 oraz w § 12 niniejszego *Regulaminu*.

Rozdział 5.

Literatura zalecana w przygotowaniu się do konkursu

§ 14.

1. Podstawowym źródłem informacji dla uczniów przystępujących do Konkursu są podręczniki szkolne do języka polskiego (kl. IV–VIII) dopuszczone do użytku szkolnego.
2. Wskazane jest, aby uczeń/uczenica podczas przygotowania się do kolejnych etapów Konkursu korzystał/a z materiałów (tekstów literackich, opracowań) zamieszczonych na portalu Wolne Lektury. Rekomenduje się także korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

§ 15.

1. Temat wiodący I etapu: „Sztuka rozmowy – o budowaniu relacji, przyjaźni i poszukiwaniu porozumienia”. Na I (szkolnym) etapie Konkursu uczeń/uczenica powinien/powinna znać następujące lektury:
 - 1) lektury z podstawy programowej dla klas IV–VIII (dowolne wydania):

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Księżę*

Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*
 - 2) lektury i utwory spoza podstawy programowej (dowolne wydania):

Marcin Szczygielski, *Czarny młyn*

Maria Kownacka, *Dzieci z Leszczynowej Górki*

Eric-Emmanuel Schmitt, *Oskar i pani Róża*

Konstanty Ildefons Gałczyński, *Rozmowa liryczna, Rozmowa z aktorem*
 - 3) inne teksty kultury:

Józef Chełmoński, *Bociany*, olej na płótnie, 1900, Muzeum Narodowe w Warszawie.

1. Temat wiodący II etapu: „Mój własny głos – tożsamość, pasja i wyrażanie siebie”. Na II (rejonowym) etapie Konkursu uczeń/uczennica powinien/powinna znać teksty literackie wymagane na I etapie, a ponadto następujące lektury:

1) lektury z podstawy programowej dla klas IV–VIII (dowolne wydania):

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*

John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*

2) lektury i utwory spoza podstawy programowej (dowolne wydania):

Sławomir Mrozek, *Wesele w Atomicach, Lew, Na pełnym morzu*

Julian Tuwim, *Colloquium niedzielne na ulicy, Ślusarz*

Lewis Carroll, *Po drugiej stronie lustra*

3) inne teksty kultury:

Jacek Malczewski, *Autoportret w zbroi*, olej na płótnie, 1914, Muzeum Narodowe w Krakowie.

2. Temat wiodący III etapu: „Moc słów i odważnych decyzji”. Na III (wojewódzkim) etapie Konkursu uczeń/uczennica powinien/powinna znać teksty literackie z I (szkolnego) i z II (rejonowego) etapu Konkursu, a ponadto następujące lektury:

1) lektury z podstawy programowej dla klas IV–VIII (dowolne wydania):

Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika*

Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Jan Kochanowski, *Pieśń V, Treny IX, X, XI*

Zbigniew Herbert, *Przesłanie Pana Cogito, Pudełko zwane wyobraźnią*

2) teksty kultury spoza podstawy programowej (dowolne wydania):

Sofokles, *Antygona*

George Orwell, *Folwark zwierzęcy*

Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty)

Martin Luther King, *I have a Dream*, 1963 [online:]

<https://www.youtube.com/watch?v=v2HzmonoJWU>.

Jak zostać królem, reż. Tom Hooper, Australia, USA, Wielka Brytania 2010 [online:]
<https://www.kielce-pbw.sowa.pl/index.php?KatID=0&typ=repl&plnk=qJak+zosta%C4%87+kr%C3%B3lem&sort=byscore;>
[https://www.youtube.com/watch?v=jHPekoGsho&t=6050s.](https://www.youtube.com/watch?v=jHPekoGsho&t=6050s)

§ 16.

1. Pozostałe pozycje uwzględniające zagadnienia arkuszy konkursowych

- 1) Głowiński M., *Nowomowa po polsku*, PEN, Warszawa 1990.
- 2) Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., *Słownik terminów literackich*, red. J. Sławiński, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 2000.
- 3) Korolko M., *Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny*, Państwowe Wydawnictwo Wiedza Powszechna, Warszawa 1990.
- 4) Zdunkiewicz-Jedynak D., *Wykłady ze stylistyki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.